

Prezenta lucrare conține _____ pagini

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a**

Anul școlar 2021 – 2022

Limba și literatura română

Numele:.....

Inițiala prenumelui tatălui:

Prenumele:.....

Școala de proveniență:

Centrul de examen:

Localitatea:

Județul:

Nume și prenume asistent	Semnătura

A	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

B	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

C	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

(70 de puncte)

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

E cel dintâi dascăl al nostru de oraș, „Domnul Preda, de la Trei Ierarhi”, căruia nu puține zile i-am amărât odinioară. Îl credeam atunci aproape nemuritor... Înalt și uscat, [...] zgârcit la vorbă și râzând o dată într-o lună, îl socoteam o mumie sortită să biruie timpul. Nimic nu-l tulbura din măsura cu care își cântărea glasul și-și socotea pașii, aceiași din fundul clasei până la catedră. Generații trecuseră pe băncile roase; alte cataloage noi înregistrează priceperea sau trândăvia celor cincizeci de școlari din clasa lui; se schimbaseră directori, elevii crescuseră și prinseseră aripi, alții se întoarseră în oraș cu mustăți groase și cu glasul bărbătesc; domnul Preda, neclintit, veghea la catedra sa lângă harta României cu hotarele decolorate, lângă tabela cu negrul lucios și cu buretele albit de praful cretei.

Printre noi crescuseră o sumă de legende, transmise din generație în generație și înflorite de fantezia fiecăruia cu un nou amănunt. [...] Domnul Preda era un om ca toți oamenii; avea necazurile lui, creștea un câine, avea găini pestrițe și negre în curte, își îmbrăca în straie curate copiii; și nici nu strângea bani de aur în sertarul mesei [...].

Dar toate dispăreau când domnul Preda intra în clasă [...] și când, cu același glas egal, striga catalogul, cerceta caietele, punea întrebări întortocheate și ne împărțea pedepse.

Între noi și dânsul se punea din nou un zid de nepătruns. [...]

O singură dată ne-a cucerit sufletele o jumătate de ceas, ținându-ne sub stăpânirea unei emoții pe care nu i-o cunoșteam, pe care nu ne-o cunoșteam.

Era aproape de sfârșitul anului, în ultimele zile de mai.

Salcâmi de la ferestre înfloriseră și prin geamul deschis vântul ne flutura un parfum jilav, de primăvară, de câmp și de pământ întinerit; o înfrigurare care ne neliniștise în băncile noastre scrijelite de iscălituri. Cerul se vedea albastru și ne îndemna afară. Unul dintre noi (Nucleș cel mic, unde o mai fi astăzi?) prinsese un liliac pe care-l închisese în ghiozdanul cartonat, și toate gândurile noastre erau fără voie ținute spre ghiozdanul acela. Toți răspunseserăm prost, gângăviserăm lecția; nerăbdători, așteptam să se sfârșească ora, pentru a ne năpusti asupra liliacului înghemuit în întunericul cutiei, cu aripile de gutapercă* strânse și cu răsuflarea tăiată de spaimă.

Atunci ne-am pomenit deodată cucerți de lecția domnului Preda.

Nu luasem aminte cum o începuse, nici prin ce tainic meșteșug ne desprinsese pe nesimțite gândul de la ghiozdanul cu șoarecele înaripat.

Ne vorbea despre Legiunea a XIII-a Gemina, despre Dacia Romană – lucruri moarte pentru nepăsarea copilăriei noastre. De prin nu știu ce nebănuită însuflețire care-i spărsese cumpătarea uscată, înviase înaintea ochilor noștri nesfârșite șosele cu piatră albă, apeducte cu picioarele arcuite, cetăți cu ziduri

cenușii, amfiteatre spațioase și băi cu bazine de marmură, mine de aur și saline în care robii războiului ciocăneau sub bolti de sare translucidă...

Din inscripțiile sarcofagelor și ale pietrelor funerare, din basoreliefurile monumentelor rupte și din efigiile monedelor dezgropate de fierul plugurilor în oale de lut, călăul copilăriei noastre, căruia nu-i descoperiserăm vreodată o tresărire de emoție, înviase magic acea „Dacia Felix”, despre care programul prevedea o lecție plicticoasă mai mult.

De unde găsisese alte cuvinte decât acelea din toate zilele? Cum de știuse omul acela avar cu graiul și măsurat în mișcări ca un automat, de unde știuse oare să sufle cenușa celor douăzeci de veacuri și să ne înfățișeze aieva o lume epică și misterioasă, care ne-a exaltat frageda noastră închipuire?

Niciunul n-a mai ridicat ochii spre geamul cu cer albastru și spre crengile albe de salcâm. Privirile noastre fugeau cu vârful nuielii lucioase, pe harta decolorată, căutând urmele nevăzute ale cetăților cu nume sonore și tainice: Napoca, Potaissa, Porolissum...

Sunase sfârșitul orei și brusca erupție a clopoțelului nichelat nu clintise niciun nerăbdător. Întâia oară în viața noastră școlărească ne-am desprins cu părere de rău din bancă.

Cezar Petrescu, *Dacia Felix*

*gutapercă – cauciuc, gumă

Textul 2

Visam să mă văd îmbrăcat în uniformă kaki, cu număr de înmatriculare pe braț, ca și copiii lui nenea Matei. După sfârșitul anului școlar, la îndemnul mamei, am continuat să învăț și citeam tot ce-mi cădea în mână, de la romanele din „Colecția celor cincisprezece lei” până la Sadoveanu. [...]

Nimeni în afară de mama nu credea că voi reuși la examenul de capacitate, nici măcar eu. Și, totuși, din 15 septembrie am fost admis ca elev în Gimnaziul „Vicențiu Babeș” din Timișoara, cu număr matricol 27. M-a dus mama la domnul Fuchs și mi-a comandat o uniformă după măsură. Când m-am văzut pentru prima oară în oglindă, îmbrăcat elegant, mi s-a părut că sunt frumos. Mă enervau doar bărbia ascuțită și urechile clăpăuge ca niște aripi de avion gata de decolare.

Amintiri din primul an de gimnaziu mi-au rămas puține: o exmatriculare de șapte zile pentru o caricatură făcută unui profesor și imaginea unui educator desăvârșit, profesorul meu de matematică. [...] Datorită lui, lecțiilor pe care le ținea, m-am apropiat de știința cifrelor. Nu era oră în care să nu ne fi vorbit cu evlavie despre materia pe care ne-o predă. Când vorbea el despre tabla înmulțirii, aveam senzația că Pitagora e undeva printre noi. [...] O disertație mi-a rămas întipărită în minte aproape cuvânt cu cuvânt:

— Fiți atenți la ce vă spun, băieți! Singurul adevăr absolut de neclintit este șirul numerelor. [...] Poți să clasifici plantele sau animalele în orice ordine, în orice sistem. Printr-o simplă decizie academică se poate schimba ortografia. Tabla înmulțirii este însă unică, definitivă. [...] Fiecare lucru în natură are o unitate de măsură: lungimea – metrul, greutatea – gramul. Și civilizația are o unitate de măsură: π -ul. Un popor care cunoaște valoarea lui π , 3 întreg și 14, este un popor civilizat. Desigur, toate unitățile de măsură sunt arbitrare, poți să măsoari cu metrul sau cu yardul, cu gramul sau cu uncia. π -ul nu poate fi înlocuit, cum nu poate fi înlocuită nici tabla înmulțirii. În matematică totul este definitiv. Este un adevăr la fel de mare ca și nașterea sau moartea. Diferența e totuși esențială! π -ul și tabla înmulțirii sunt nemuritoare.

— Nici datele istoriei nu se pot schimba, a spus cineva dintre noi.

— Ți se pare ție, roșcovanule! Niciunui dintre elevi nu-i spunea pe nume, ci după arătare. [...] Nici istoria nu e definitivă. Matematica, da. Care dintre voi poate să-mi spună cât fac doi cu doi?

Noi am pufnit în râs.

— Patru.

— Ține minte, tu, băiatule cu urechi clăpăuge, că ai rostit unul din marile adevăruri.

Îmi pare rău că n-am reținut numele acestui mare dascăl, care m-a învățat să rostesc adevăruri.

În primul an de gimnaziu am rămas corigent la zoologie, pentru că n-am știut că ornitorincul este mamifer. [...] Atât de mult am citit cartea de zoologie, încât aș fi putut răspunde, fără să mă gândesc, ce animale fac parte din nevertebrate, care sunt speciile superioare sau să explic sistemul de respirație al crustaceelor. Examenul de corigență l-am dat cu fostul profesor de clasă, un om morocănos, cu fruntea bombată. [...] O singură întrebare mi-a pus la examen, dacă ornitorincul este mamifer. L-am răspuns cu „da” și, când am vrut să țin o prelegere despre condițiile de viață ale ornitorincului, el a ridicat brațul în semn să tac. [...]

Am plecat la București cu un geamantan în care nu aveam decât o carte de zoologie și patru kilograme de visuri. Aveam aproape 12 ani și purtam în suflet, ferecată cu șapte lacăte, o dorință neexprimată concret, și anume să mă duc să cuceresc Capitala.

Francisc Munteanu, *Oameni, fapte, amintiri*

A.

1. Notează, din textul 1, două cuvinte din câmpul lexical al *școlii*. **2 puncte**

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. **2 puncte**
Domnul învățător Preda le captează atenția elevilor printr-o lecție despre

- a) epoca daco-romană.
- b) înflorirea salcâmului.
- c) mașina românească Dacia.
- d) modul de viață al liliacului.

Răspunsul corect: ☐.

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**
Pentru Francisc Munteanu rămâne un exemplu profesorul de

- a) gramatică.
- b) istorie.
- c) matematică.
- d) zoologie.

Răspunsul corect: ☐.

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**
Profesorul consideră că un popor este evoluat dacă acesta cunoaște

- a) clasificarea plantelor.
- b) deciziile academice.
- c) ortografia și punctuația.
- d) valoarea lui π .

Răspunsul corect: ☐.

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Enunțul	Corect	Incorect
Nucleș aduce la școală un liliac viu.		
Toți elevii sunt neatenți în prima parte a orei de istorie.		
Deși s-a sunat de ieșire, elevii rămân în bănci, atenți la domnul Preda.		
Băiatul considera uniforma o ținută elegantă.		
Profesorul de matematică li se adresează elevilor folosind prenumele.		
Francisc Munteanu face primul an de gimnaziu în Timișoara.		

6. Transcrie două figuri de stil din fragmentul următor, precizând felul acestora: „De prin nu știu ce nebănuită însuflețire care-i spărsese cumpătarea uscată, înviase înaintea ochilor noștri nesfârșite șosele cu piatră albă, apeducte cu picioarele arcuite, cetăți cu ziduri cenușii, amfiteatre spațioase și băi cu bazine de marmură, mine de aur și saline în care robii războiului ciocăneau sub bolți de sare translucidă...”. **6 puncte**

7. Prezintă, în 30 – 70 de cuvinte, o temă comună celor două texte date, valorificând câte un element de conținut. **6 puncte**

8. Crezi că dialogul deschis cu profesorii îi apropie sau îi îndepărtează pe elevi de înțelegerea lecțiilor predate? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 100 de cuvinte, valorificând textul 2. **6 puncte**

9. Asociază fragmentul din „Oameni, fapte, amintiri” de Francisc Munteanu cu un text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare morală/culturală comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B.

1. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.
Litera „x” redă sunetele [gz] în cuvântul
- a) „examen”.
 - b) „exmatriculare”.
 - c) „explic”.
 - d) „neexprimat”.

2 puncte

Răspunsul corect: ☐ .

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Există doar cuvinte derivate în seria:

- a) „decât”, „despre”.
- b) „necazuri”, „desigur”.
- c) „negre”, „nenea”.
- d) „știință”, „greutatea”.

Răspunsul corect: ☐ .

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Sensul secvenței subliniate în fragmentul „purtaam în suflet, ferecată cu șapte lacăte, o dorință” este

- a) ascunsă.
- b) dezvăluită.
- c) fermecată.
- d) mărturisită.

Răspunsul corect: ☐ .

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Există o relație de omonimie între cuvintele subliniate în secvențele din seria:

- a) „Desigur, toate unitățile de măsură sunt arbitrare”; *comitetul arbitral a anulat meciul de ieri.*
- b) „elevii crescuseră și prinseseră aripi”; „urechile clăpăuge ca niște aripi de avion gata de decolare”.
- c) „pentru a ne năpusti asupra liliacului înghemuit în întunericul cutiei”; *în fața casei a înflorit liliacul.*
- d) „și înflorite de fantezia fiecăruia cu un nou amănunt”; „ne-a exaltat frageda noastră închipuire”.

Răspunsul corect: ☐ .

5. Rescrie fragmentul următor, trecând substantivele la numărul singular, efectuând toate modificările necesare: „Din inscripțiile sarcofagelor și ale pietrelor funerare, [...] din efigiile monedelor dezgropate”.

6 puncte

6. Alcătuieste o propoziție, în care pronumele personal cu funcție sintactică de complement direct din enunțul „Datorită lui, lecțiilor pe care le ținea, m-am apropiat de știința cifrelor.” să fie complement indirect.

6 puncte

Pronumele personal cu funcție sintactică de complement direct:

Propoziția în care pronumele personal are funcție sintactică de complement indirect:

7. Completează enunțul „Noi am pufnit în râs.” cu o propoziție, în așa fel încât în fraza obținută să existe un raport de coordonare adversativă. **6 puncte**

8. Enunțul următor reprezintă mesajul unei persoane pe rețelele sociale.
Corectează greșelile de orice natură, rescriind enunțul!

6 puncte

A-ți putea găsii, câți mai mulți tineri harnici și silitori care să-i implicați în proiectul referitor la istoria universală?

SUBIECTUL AL II-LEA

(20 de puncte)

Scrie o compunere, de minimum 150 de cuvinte, în care să-l caracterizezi pe domnul Preda, personajul din textul lui Cezar Petrescu.

În redactarea caracterizării, vei avea în vedere:

- precizarea a două date de identificare a personajului (nume, vârstă, ocupație, origine, portret fizic etc.);
- numirea a două trăsături morale ale personajului;
- ilustrarea a două mijloace de caracterizare diferite, prin câte o secvență comentată;
- corelarea unei valori personale cu una dintre valorile personajului.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.
